

(101ENG21)

B.A./B.Com./B.B.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY 2024.

First Semester

English – A COURSE IN COMMUNICATION AND SOFT SKILLS

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A

1. Answer any TWO in about 50 words. (2 × 4 = 8)
- (a) Differentiate between listening and hearing.
  - (b) Explain any two types of listening.
  - (c) What are some barriers to effective listening?
  - (d) Write a note on effective listening.

SECTION B

2. Answer ALL the questions.
- (a) Write the transcriptions in ordinary spelling. (5 × 1 = 5)
    - (i) /ɪndʒɔɪ/
    - (ii) /fraɪdeɪ/
    - (iii) /tʃɒklət/
    - (iv) /mæɪrɪd/
    - (v) /frɛnts/
  - (b) Mark stress on the words. (5 × 1 = 5)
    - (i) Window
    - (ii) Photograph
    - (iii) Whisper
    - (iv) Tragedy
    - (v) Creation
  - (c) Mark and name the tone for the following. (5 × 1 = 5)
    - (i) Will you come?
    - (ii) She came by bus.
    - (iii) Why are you late?
    - (iv) She gave me apples, mangoes and guavas.

- (v) Close the door.

SECTION C

3. Answer ALL the questions.

- (a) Fill in the blanks with verbs that agree with the subject. (3 × 1 = 3)
- (i) This lady _____ from India.
  - (ii) The fruits _____ in the basket.
  - (iii) Nobody _____ come.
- (b) Fill in the blanks with modals. (2 × 1 = 2)
- (i) She _____ cook. (ability)
  - (ii) _____ I borrow your book. (permission)
- (c) Fill in the blanks with suitable verb forms. (5 × 1 = 5)
- (i) He _____ T.V. every evening. (watch)
  - (ii) Raju _____ when I was doing my H.W. (come)
  - (iii) I _____ in Delhi since 2000. (work)
  - (iv) I slept while my mother _____ me a story.
  - (v) The principal _____ outside the classroom. (stand)
- (d) Fill in the blanks with suitable prepositions. (3 × 1 = 3)
- (i) She apologized _____ her mistake.
  - (ii) He did work _____ the morning.
  - (iii) The boy ran _____ the field.
- (e) Fill in the blanks with suitable articles. (3 × 1 = 3)
- (i) _____ girl who cried is my sister.
  - (ii) He did _____ M.A. in English.
  - (iii) She studied in _____ University.
- (f) Complete the sentences with question tags. (2 × 1 = 2)
- (i) He is your brother _____?
  - (ii) She didn't do it _____?
- (g) Change into passive voice. (2 × 1 = 2)
- (i) He took the book.
  - (ii) She put the bowls in the sink.
- (h) Rewrite in indirect speech. (2 × 1 = 2)
- (i) She said, 'where do you live'?
  - (ii) The man replied, 'I work here'.
- (i) Change the degree of comparison without changing the meaning. (2 × 1 = 2)

- (i) Ravi is the tallest boy in the class. (use tall)
- (ii) No other person is as good as him. (use better)
- (j) Correct the underlined part of the sentences. (5 × 1 = 5)
  - (i) Each of the students are submitting a term paper.
  - (ii) By the times John arrived, we finished lunch.
  - (iii) As we stepped out, it begun to rain.
  - (iv) Sheela lended me her books.
  - (v) The sources of income has increased this year.

SECTION D

4. Answer ALL the questions.

- (a) Correct the spelling. (3 × 1 = 3)
  - (i) Seperately
  - (ii) Bouquet
  - (iii) Superfitial
- (b) Use punctuation marks. (3)

the woman replied how am i to know.
- (c) Write a paragraph of about 50 words on any ONE. (1 × 4 = 4)
  - (i) Honesty is the best policy
  - (ii) Corruption
  - (iii) Discipline

SECTION E

5. Answer any TWO in about 50 words. (2 × 4 = 8)

- (a) How can we develop positive thinking?
- (b) Explain emotional intelligence and its importance.
- (c) Write a note on Interpersonal Skills.
- (d) How does SWOC analysis help students?

(102TEL21)

B.A./B.Com./B.B.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY 2024.

First Semester

General Telugu – I

SECOND LANGUAGE – TELUGU – PRACHEENA TELUGU KAVITHVAM

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

1. క్రింది వానిలో ఒక పద్యానికి ప్రతిపదార్థ తాత్పర్యము వ్రాయుము: (1 × 7 = 7)

(a) బహుధనధాన్య సంగ్రహము బాణ శరాసన యోధ వీర సం
గ్రహము నిరంతరాంతరుదకంబులు ఘాసరసేంధ నౌఘ సం
గ్రహము ననేక యంత్రములు గల్గి యసాధ్యములై ద్విషద్భయా
వహు లగుచుండ నొప్పునె భవత్పరిరక్ష్యము లైన దుర్గముల్.

లేదా

(b) హరి మర్ధింతుమె? బ్రహ్మ బట్టుదుమె? యింద్రాద్యష్ట దిక్పాలరన్
బరి మారన్ వధియింతుమె? త్రిదశులన్ భంజింతుమె? లోక సం
హరణం చిప్పుడ చేయ నెత్తుదుమె? విశ్వాధీశ్వరుం డీశుం డె
వ్వరిపై నల్లెన్? చూడుం బంచుం బ్రమథవ్రాతంబు రౌద్రాకృతిన్.

2. క్రింది పద్యములలో ఒక దానిని పాదభంగము లేకుండా పూరించండి: (3)

(a) 'ధరణిపు చక్క ..... నీతి కొల్వునన్'

(b) వదలక బుద్ధి ..... నింద్రియ నిర్జి తాత్ములన్

3. క్రింది వానిలో నాల్గింటికి సందర్భసహిత వ్యాఖ్యలు వ్రాయండి: (4 × 2 = 8)

(a) వార్తయందు జగము వర్ధిల్లు చున్నది.

(b) విశ్వము నిప్పుడ సంహరించెదన్.

(c) చెప్పంగ వలయుం దగియెడు బుద్ధుల్

(d) బాగుగా నమ్మించి పంప వచ్చితిమి

(e) కీర్తి యొక్కటి భువి ఖిలము గాకుండు

(f) దానవులను గెలువ నరుల తరమే జగతిన్.

4. క్రింది వానిలో నాల్గింటికి సంగ్రహంగా సమాధానాలు వ్రాయండి:

(4 × 3 = 12)

- (a) ఉద్యోగుల పట్ల రాజు వ్యవహరించవలసిన తీరును తెల్పండి.
- (b) రాజులు చేయకూడని దోషాలను తెల్పండి.
- (c) దక్షుని కోసం వెదుకుతూ ప్రమథనాయకులు చేసిన పనులేవి?
- (d) రాజు సేవకులు చేయరాని పనులు ఏవి?
- (e) బాల చంద్రుని చూచి, నలగామరాజు సైనికులు భయపడిన విధమెట్టిది?
- (f) త్రిజట స్వప్న వృత్తాంతాన్ని తెలపండి.

5. క్రింది వానిలో మూడింటికి వ్యాసరూప సమాధానాలు వ్రాయండి:

(3 × 8 = 24)

- (a) నారదుడు ధర్మరాజుకు చెప్పిన రాజనీతిని సంగ్రహంగా తెల్పండి.
- (b) ఉద్యోగుల నియామకంలో రాజులు ఎటువంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి?
- (c) 'దక్ష యజ్ఞం' పాఠ్యభాగ కథను వ్రాయండి.
- (d) "ధౌమ్య ధర్మోపదేశము" ఆధారంగా తిక్కన కవితా రీతులను తెల్పండి.
- (e) "పలనాటి బెబ్బులి" కథాంశమును వ్రాయండి.
- (f) సీత రావణుని నిందిస్తూ, రాముని కీర్తిస్తూ చెప్పిన విషయాలేవి?

6. (a) క్రింది సందిగత రూపాలను నాల్గింటిని విడదీసి, వ్యాకరణ కార్యాలు తెల్పండి.

(4 × 1 = 4)

- (i) దేవోత్తములు
- (ii) రాజాన్వయము
- (iii) పెంపడరు
- (iv) అభ్యంతరము
- (v) శత్రైక వృద్ధి
- (vi) అగుదురుగావున

(b) క్రింది వానిలో నాల్గింటికి విగ్రహ వాక్యాలు వ్రాసి, సమాస నామాలు తెల్పండి:

(4 × 1 = 4)

- (i) సేనాధ్యక్షులు
- (ii) జగన్నతుడు
- (iii) అనఘుడు
- (iv) అష్టాంగము

(v) చోరభయము

(vi) సాధుజనులు

(c) క్రింది పద్యాలలో ఒకదానికి అలంకారాన్ని గుర్తించి లక్ష్య లక్షణ సమన్వయం చేయండి: (1 × 4 = 4)

(i) రాజునకు విజయ మూలము

రాజిత మంత్రంబు సుస్థిరంబుగ దానిన్

రాజాన్వయ! రక్షితేధ

రాజనులకుఁ గర్ణ గోచరము గాకుండన్.

(ii) వేటకాఱు ముట్టి వెనుకొనఁగా శ్వేత

నగము చఱికిఁ చారు నమిలి వోలె

నభ్రగజము మీఁదికా సహస్రాక్షుండు

వ్రాఁకి పాఱెఁ బ్రమథరాజియార్వ.

(d) క్రింది పద్య పాదాల్లో ఒకదానికి గణవిభజన చేసి, యతిని గుర్తించి ఏ పద్యమో తెల్పండి. (1 × 4 = 4)

(i) విత్తితి శంకరాచల మహీనబలంబున బంతిలాగునన్.

లేదా

(ii) వీరాలాపము లాడ నేల వినుమీ విశ్వ ప్రకాశంబు గాఁ

(102SAN21)

B.A./B.Com./B.B.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY 2024.

First Semester

Sanskrit

SECOND LANGUAGE – SANSKRIT - PROSE, POETRY AND GRAMMAR

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

सूचना - द्वितीय, तृतीय, चतुर्थी, पञ्चम, नवम प्रश्नाः संस्कृत भाषायाम् एवं समाधेयाः।

प्रथमो भागः

1. (a) श्लोकं पूर्यित्वा भावं च लिखत। (2 × 2 = 4)
    - (i) सान्त्विता ————— राज्यकण्टकम्॥
अथवा
    - (ii) दत्तमिष्टं ————— भवेत्॥
  - (b) (i) मातां ————— तृणात्॥
अथवा
  - (ii) तपः ————— निवर्तनम्॥
2. द्वयोः शब्दयोः सम्पूर्णतया रूपाणि लिखत। (2 × 2 = 4)
    - (a) देव (b) धातृ
    - (c) भानु (d) मति
  3. द्वयोः तत् लकारयोः रूपाणि लिखत। (2 × 2 = 4)
    - (a) भवतु (b) अतिष्ठत्
    - (c) पश्येत् (d) लभेत्
  4. 'पञ्च' नामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त। (5 × 1 = 5)
    - (a) गुरु + उपदेशः (b) वसन्त + ऋतुः
    - (c) परम + ऐश्वर्यम् (d) धातृ + अंशः
    - (e) गै + अकः (f) तद् + जलम्
    - (g) पेष् + ता (h) पद् + नगः

5. पञ्चानां नामनिर्देशपूर्वकं विग्रहवाक्यानि लिखत। (5 × 1 = 5)
- (a) कृष्णश्रितः (b) सिंहभयम्
(c) अक्षशौण्डः (d) अनिच्छा
(e) त्रिभुवनम् (f) पाणिपादम्
(g) नीलोत्पलम् (h) नरसिंहः

द्वितीयो भागः

6. (a) आर्यपादुकाभिषेकपाठ्यभागस्य सारांशं लिखत। (1 × 9 = 9)

अथवा

- (b) यक्षप्रश्नानां वैशिष्ट्यं विशदयत।

7. (a) मेवाडराज्यस्थापनं वर्णयत। (1 × 8 = 8)

अथवा

- (b) विवेकानन्दसूक्तयः इति पाठ्यांशात् काः काः नीतयः ज्ञातव्याः ?

8. (a) शृगालः कथं लगुडेन मारितः विवृणुत। (1 × 9 = 9)

अथवा

- (b) वीरवरकथां विशदयत।

9. पञ्चानां लघुसमाधानानि लिखत। (5 × 2 = 10)

- (a) श्रीरामः कीदृशं भरतं ददर्श ?
(b) भरतः श्रीरामं किम् अभ्यर्थितवान् ?
(c) किं स्वित् प्रवसतो मित्रम् ? किं स्वित् मित्रं गृहे सतः ?
(d) किं हित्वा अर्थवान् भवति ? किं नु हित्वा सुखी भवेत् ?
(e) मृगः केन वञ्चितः ?
(f) मानवः कति दिनेषु पापपुण्यफलम् अनुभवति ?
(g) वीरवरस्य वर्तनं कियत् ?
(h) राजा वीरवराय किं ददौ ?
(i) श्रीरामः भरतं किं प्रपच्छ ?

(102SAN21)

(j) दुर्जनस्य हृदि किम् अस्ति?

10. चत्वारि ससन्दर्भं व्याख्यात।

(4 × 3 = 12)

- (a) दुःख शोकाभि भूतस्तु राजा त्रिदिवमभ्यगात्।
  - (b) सत्यमूलानि सर्वाणि सत्यान्नास्ति परं पदम्।
  - (c) बुद्धिमान् वृद्धसेवया।
  - (d) बहुमित्रकारः सुखं वसते यश्च धर्मरतः स गतिं लभते।
  - (e) अहिंसा परमो धर्मः।
  - (f) अदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम्।
  - (g) द्वौ बाहू, तृतीयाश्च खड्गः।
  - (h) अनेन सदृशो लोके न भूतो, न भविष्यति।
-

(E02SAN21)

(102HIN21)

B.A./B.Com./B.B.A. DEGREE EXAMINATIONS, FEBRUARY 2024.

First Semester

Hindi

SECOND LANGUAGE — HINDI – PROSE

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

1. निम्नलिखित गद्यांशों में से किन्हीं दो की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए। (2 × 5 = 10)
  - (a) साहित्य किसे कहते हैं? इसका शास्त्र से क्या संबंध है?
  - (b) मित्र बनाते समय किन-किन बातों का ध्यान रखना चाहिए?
  - (c) 'माचिस दे दो न बाबूजी' नीली बनियान और पट्टे के पाजामे वाला पहलवान आदमी मेरी मनुहार करता है।
  - (d) मित्र बनाना क्यों स्वाभाविक है। मित्रता की धुन किस अवस्था में सबसे आधिक होती है।
2. किसी एक पाठ का सारांश लिखिए। (1 × 10 = 10)
  - (a) साहित्य की महत्ता
  - (b) वही की वही बात
3. (a) किसी एक कहानी का सारांश लिखिए। (1 × 10 = 10)
  - (i) मुक्तिधन
  - (ii) उसने कहा था(b) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए। (1 × 8 = 8)
  - (i) 'उसने कहा था' कहानी में लहना सिंह का चरित्र-चित्रण कीजिए।
  - (ii) अरुण का चरित्र-चित्रण पर प्रकाश डालिए।
4. (a) निम्नलिखित पाँच शब्दों के समानार्थक हिन्दी शब्द लिखिए। (5 × 2 = 10)
  - (i) Circular
  - (ii) Dearness allowance
  - (iii) Affidavit
  - (iv) Counter signature
  - (v) Ballot officer

- (vi) Advisor
(vii) Governor
(viii) Vigilance officer
(ix) High Commissioner
(x) Election Commissioner
- (b) सूचना के अनुसार वाक्यों को बदलकर पुनः लिखिए। (5 × 1 = 5)
- (i) कवि ने एक काव्य लिखा। (लिंग बदलिए)
(ii) यहाँ एक नेता है। (वचन बदलिए)
(iii) महेश फिल्म देखता है। (भूतकाल में लिखिए)
(iv) राम ने रावण को मारा (वाच्य बदलिए)
(v) कमरे ————— टी.वी. रखता है। (कारक चिह्न लिखिए)
- (c) किन्हीं पाँच शब्दों के विलोम शब्द लिखिए। (5 × 1 = 5)
- (i) अधिक (ii) आकाश
(iii) अपना (iv) आदि
(v) खरा (vi) गरमी
(vii) गरीब (viii) गुरु
(ix) पाप (x) जीत
- (d) किन्हीं पाँच शब्दों का अपने वाक्यों में प्रयोग कीजिए। (5 × 1 = 5)
- (i) समृद्ध (ii) उथल-पुथल
(iii) प्रायश्चित्त (iv) अज्ञानान्धकार
(v) स्थिर (vi) कोष
(vii) मूसलाधार (viii) लोकभाषा
(ix) राशि (x) स्वतंत्र

5. किसी एक विषय पर पत्र लिखिए। (1 × 7 = 7)

- (a) पाठ्यक्रम की पुस्तकें माँगते हुए पुस्तक-विक्रेता के नाम पर पत्र लिखिए।

अथवा

- (b) कालेज की फीज भरने आवश्यक पैसों की माँग करते हुए अपने पिताजी के नाम पत्र लिखिए।

(102HIN21)

(103LSA21)

B.A./B.Com./B.B.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY 2024.

First Semester

Life Skill Course :
HUMAN VALUES AND PROFESSIONAL ETHICS

Time : One and half hours

Maximum : 50 marks

SECTION A – (4 × 5 = 20 marks)

Answer any FOUR questions.

1. Value Education
విలువల విద్య
2. Social values.
సామాజిక విలువలు.
3. Spiritual values.
అధ్యాత్మిక విలువలు.
4. Human Interactions.
మానవ పరస్పర చర్య.
5. Harmony in the family.
కుటుంబంలో సామరస్యం.
6. Professional Integration.
వృత్తిపరమైన ఏకీకరణ.
7. Equality.
సమానత్వము.
8. Trusting relationship.
విశ్వసనీయ సంబంధము.

SECTION B – (3 × 10 = 30 marks)

Answer any THREE questions.

9. Explain the need and basic guidelines of value education.
విలువలతో కూడిన విద్య యొక్క అవశ్యకత మరియు ప్రాథమిక మార్గదర్శకాలను వివరించుము.
  10. Explain about the Harmony in the family.
కుటుంబంలో సామరస్యం గురించి వివరించుము.
  11. What are the important aspects of ethics based on human relations?
మానవ సంబంధాలపై ఆధారపడిన నైతికత యొక్క ముఖ్యమైన అంశాలు ఏమిటి?
  12. What is meant by professional Integrity? It is possible in actual practice?
వృత్తిపరమైన సమగ్రత అంటే ఏమిటి? అవి అసలు ఆచరణలో సాధ్యమేనా?
  13. What is meant by equality? What are its different kinds?
సమానత్వం అంటే ఏమిటి? దాని వివిధ రకాలు ఏమిటి?
-

(103LSA21)

(104SDA21)

B.A./B.Com./B.B.A. DEGREE EXAMINATIONS, FEBRUARY 2024.

First Semester

SKILL DEVELOPMENT COURSES:
INSURANCE PROMOTION

Time : One and half hours

Maximum : 50 marks

SECTION A – (4 × 5 = 20 marks)

Answer any FOUR questions.

1. Concept of Insurance.
భీమా యొక్క భావన.
2. Types of Insurances.
భీమాల యొక్క రకములు.
3. Need for Health Insurance.
ఆరోగ్య భీమా అవశ్యకత.
4. Concept of Counselling.
కౌన్సిలింగ్ యొక్క భావన.
5. Problems in Maintenance of Records.
రికార్డుల నిర్వహణలో గల ఇబ్బందులు.
6. Need for Motor Insurance.
మోటారు భీమా అవశ్యకత.
7. L.I.C. Agent.
L.I.C. ఏజెంట్లు.
8. Mortality Tables.
మరణ పట్టికలు.

SECTION B – (3 × 10 = 30 marks)

Answer any THREE questions.

9. Examine the growth of Insurance sector in India in the recent past.
భారతదేశంలో ఇటీవలి కాలంలో భీమా రంగ వృద్ధిని గురించి పరిశీలించండి.
10. Examine the role of IRDA in regulating Insurance business in India.
భారతదేశంలో భీమా వ్యాపారాన్ని క్రమబద్ధీకరించుటలో IRDA యొక్క పాత్రను పరిశీలించండి.
11. Discuss the need and importance of post insurance services to customers.
ఖాతాదారులకు భీమా అనంతర సేవల యొక్క అవశ్యకత మరియు ప్రాముఖ్యతల గురించి చర్చించండి.
12. What are the objectives of Fire Insurance?
అగ్ని భీమా యొక్క ఉద్దేశ్యాలు ఏవి?
13. Briefly write about various Life Insurance Plans.
వివిధ రకములయిన భీమా పథకాల గురించి క్లుప్తంగా వ్రాయండి.

(104SDA21)

(105BCO21)

B.Com. (Gen) & B.Com (Comp) DEGREE EXAMINATIONS, FEBRUARY 2024.

First Semester

FUNDAMENTALS OF ACCOUNTING

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (5 × 4 = 20 marks)

Answer any FIVE of the following questions.

1. Explain the Classification of Accounts.
ఖాతాలను వర్గీకరింపుము.
2. Define Book keeping. State the objectives of Book keeping.
బుక్ కీపింగ్‌ని నిర్వచించి, ధ్యేయాలను వివరించండి.
3. Debit note and Credit note.
డెబిట్ నోట్, క్రెడిట్ నోట్.
4. Simple petty cash book.
విశ్లేషణాత్మక చిల్లర నగదు చిట్టా.
5. What is Trial balance? How is trial balance prepared?
అంకణా అంటే ఏమిటి? అంకణాను ఎలా తయారు చేస్తారు?
6. What is Suspense Account? And its features.
అనామతు ఖాతా అంటే ఏమిటి? దాని లక్షణాలు.
7. Explain about Bank Reconciliation statement.
బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టికను వివరించండి.
8. Distinguish between Trading account and Profit and Loss account.
వర్తకపు ఖాతా మరియు లాభ నష్టాల ఖాతా మధ్య తేడా వివరించండి.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer the following questions.

9. (a) What is mean by Accounting? Explain Accounting concepts.
అకౌంటింగ్ అంటే ఏమిటి? అకౌంటింగ్ భావనలు వివరించండి.

Or

- (b) Journalise the following transactions:

2020

- Jan. 1 Cash deposited in Bank ₹ 10,000
2 Cash sales ₹ 15,000
4 Cash purchases ₹ 8,000
6 Goods purchased from Kishore ₹ 4,500
8 Goods sold to Kumar ₹ 6,000
10 Paid Kishore by cheque ₹ 3,000
12 Purchased machinery ₹ 4,000 and Furniture ₹ 2,000
15 Salaries paid ₹ 3,000, Rent ₹ 2,000
17 Paid wages by cheque ₹ 1,000
18 Discount received from Ramesh ₹ 500

ఈ క్రింది వ్యవహారాలకు చిట్టా పద్ధులను వ్రాయండి:

2020

- జనవరి 1 బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసిన నగదు ₹ 10,000
2 నగదు అమ్మకాలు ₹ 15,000
4 నగదు కొనుగోళ్లు ₹ 8,000
6 కిషోర్ వద్ద నుంచి కొన్న సరుకు ₹ 4,500
8 కుమార్ కు అమ్మిన సరుకు ₹ 6,000
10 చెక్కు ద్వారా కిషోర్ కు చెల్లించింది ₹ 3,000
12 యంత్రం ₹ 4,000 లకు, ఫర్నిచరు ₹ 2,000 లకు కొనుగోలు చేసినారు.
15 చెల్లించిన జీతాలు ₹ 3,000 ; అద్దె ₹ 2,000
17 చెక్కు ద్వారా చెల్లించిన వేతనాలు ₹ 1,000

18 రమేష్ నుండి వచ్చిన డిస్కాంటు ₹ 500

10. (a) Explain different kinds of subsidiary books.

వివిధ రకాల సహాయక చిట్టాలను వివరించండి.

Or

(b) Prepare cash book with Discount, Cash and Bank columns.

2020

- Oct. 1 Cash balance ₹ 1,350, Bank credit balance ₹ 3,500.
2 Cash sales ₹ 2,000
3 Deposited into bank ₹ 2,000
5 Naresh gave a cheque for ₹ 500 to settle his account of ₹ 530
8 Purchased goods ₹ 100
9 Cheque of Naresh dishonoured
15 Withdrew from Bank for office use ₹ 300 and ₹ 200 for personal use.
20 Rent paid to landlord ₹ 200
25 Bank charges as per pass book ₹ 50
27 Salaries paid by cheque ₹ 500
29 Cheque received from Suresh ₹ 1,200 and discount allowed ₹ 100
30 The above cheque deposited in bank.

ఈ క్రింది వివరాల నుండి డిస్కాంటు, నగదు, బ్యాంకు వరుసలతో నగదు పుస్తకాన్ని తయారు చేయండి.

2020

అక్టోబర్ నగదు నిల్వ ₹ 1,350, బ్యాంకు కెడిట్ నిల్వ ₹ 3,500.

- 1
2 నగదు అమ్మకాలు ₹ 2,000
3 బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసిన నగదు ₹ 2,000
5 నరేష్ నుండి రావాలసిన ₹ 500 లకు ఖాతా పరిష్కారం నిమిత్తం వచ్చిన చెక్కు ₹ 530
8 సరుకు కొనుగోళ్లు ₹ 100
9 నరేష్ చెక్కు అనాదరణ పొందినది.
15 ఆఫీసు ఉపయోగానికి ₹ 300 సొంత ఉపయోగానికి ₹ 200 బ్యాంకు నుండి తీసినారు.
20 భూస్వామికి చెల్లించిన అద్దె ₹ 200

- 25 పాస్ పుస్తకం ప్రకారం బ్యాంకు ఖర్చులు ₹ 50
 27 చెక్కు ద్వారా చెల్లించిన జీతాలు ₹ 500
 29 సురేష్ నుండి వచ్చిన చెక్కు ₹ 1,200 ఇచ్చి డిస్కాంటు ₹ 100
 30 పై చెక్కును బ్యాంకులో వేసినారు.

11. (a) What are the errors disclosed and not disclosed by the Trial Balance.

అంకణా వల్ల వెల్లడి అయ్యే దోషాలు వెల్లడి కాని దోషాలను వివరించండి.

Or

(b) From the following balances of Mr. Ramesh prepare trial balance as on 31st Dec.2018.

	₹		₹
Drawings	5,000	Furniture	2,600
Discount received	2,000	Buildings	20,000
Opening stock	22,000	Bank overdraft	3,500
Creditors	13,000	Sales	2,00,000
Closing stock	15,000	Purchase returns	8,000
Bad debts reserve	2,500	Purchases	70,000
Sales returns	5,000	Commission received	5,000
Capital	54,600	Carriage	12,000
Salaries	14,000	Wages	5,000

Mr. రమేష్ యొక్క క్రింది నిల్వల నుండి 31-12-2018 నాటి అంకణాను తయారు చేయండి.

	₹		₹
సొంత వాడకాలు	5,000	ఫర్నిచరు	2,600
వచ్చిన డిస్కాంటు	2,000	భవనాలు	20,000
ప్రారంభ సరుకు	22,000	బ్యాంకు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్	3,500
ఋణదాతలు	13,000	అమ్మకాలు	2,00,000
ముగింపు సరుకు	15,000	కొనుగోలు వాపసులు	8,000
రానిబాకీల రిజర్వు	2,500	కొనుగోళ్లు	70,000
అమ్మకాల వాపసులు	5,000	వచ్చిన కమీషన్	5,000
మూలధనం	54,600	రవాణా	12,000

	₹	₹
జీతాలు	14,000 వేతనాలు	5,000

12. (a) What is Bank Reconciliation Statement? Explain the need for the preparation of Bank Reconciliation Statement.

బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టీ అనగానేమి? బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టీ తయారు చేయడానికి ఆవశ్యకత ఏమి?

Or

(b) From the following prepare a Bank Reconciliation Statement.

- (i) Balance as per cash book ₹ 12,000
- (ii) Cheque issued but not presented for payment ₹ 2,000
- (iii) Bills collected directly by bank ₹ 3,000
- (iv) Bank charges recorded in pass book only ₹ 150
- (v) Cheques deposited into Bank but dishnoured ₹ 1,000
- (vi) Cheques deposited into Bank but not collected ₹ 2,000

దిగువ వివరాల నుండి బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టీని తయారు చేయండి.

- (i) నగదు పుస్తకం ప్రకారము బ్యాంకులో నిల్వ ₹ 12,000
- (ii) జారీ చేసిన చెక్కులు చెల్లింపుకు దాఖలు కానివి ₹ 2,000
- (iii) బ్యాంకు ప్రత్యక్షంగా వసూలు చేసిన బిల్లులు ₹ 3,000
- (iv) బ్యాంకు ఖర్చులు ₹ 150 పాస్ పుస్తకంలో మాత్రమే నమోదు జరిగింది.
- (v) ₹ 1,000 చెక్కులు బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేయగా అనాదరణ చెందినది.
- (vi) బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసిన చెక్కులు ఇంకనూ వసూలు కానిది ₹ 2,000

13. (a) Discuss the various items appear in a balance sheet.

ఆస్తి అప్పుల పట్టికలోని వివిధ అంశాలను గూర్చి చర్చించండి.

Or

(b) From the following balances of Mr. Vasu, prepare final accounts for the year ended 31.3.20.

	₹	₹	
Capital	1,00,000	Furniture	15,000
Cash in hand	1,200	Sales	2,00,200
Purchases	1,20,000	Bills receivable	20,000
Bills payable	22,000	Rent and Taxes	10,000

	₹		₹
Opening stock	35,000	Wages	16,000
Debtors	50,000	Reserve for bad debts	1,000
Creditors	24,000	Salaries	20,000
Plant and Machinery	60,000		

Additional information:

- (i) Stock on 31st March 2017 ₹ 40,000
- (ii) Outstanding rent ₹ 2,000, Wages ₹ 3,000, Salaries ₹ 4,000.
- (iii) Provide depreciation on plant and machinery at 5% and on furniture at 10%.
- (iv) Reserve for bad debts to be increased to 2½% on sundry debtors.

Mr. వాసు యొక్క క్రింది నిల్వల నుండి 31.3.20 తో అంతమయ్యే సం॥కి ముగింపు లెక్కలను తయారు చేయండి.

	₹		₹
మూలధనం	1,00,000	ఫర్నిచరు	15,000
చేతిలో నగదు	1,200	అమ్మకాలు	2,00,200
కొనుగోళ్లు	1,20,000	వసూలు బిల్లులు	20,000
చెల్లింపు బిల్లులు	22,000	అద్దె, పన్నులు	10,000
ప్రారంభపు సరుకు	35,000	వేతనాలు	16,000
ఋణగ్రస్తులు	50,000	రాని బాకీల నిధి	1,000
ఋణదాతలు	24,000	జీతాలు	20,000
ప్లాంటు యంత్రాలు	60,000		

అదనపు సమాచారము:

- (i) 31-3-2017 న సరుకు నిల్వ ₹ 40,000.
- (ii) చెల్లించవలసిన అద్దె ₹ 2,000 వేతనాలు ₹ 3,000 జీతాలు ₹ 4,000.
- (iii) ప్లాంటు యంత్రాలపై 5% ఫర్నిచరు పై 10% తరుగుదలను ఏర్పరచండి.
- (iv) ఋణగ్రస్తులపై రాని బాకీల నిధిని 2½% కి పెంచండి.

(106BCO21)

B.Com (Gen) & B.Com (Computer Application) DEGREE EXAMINATION,

FEBRUARY 2024.

First Semester

BUSINESS ORGANIZATION AND MANAGEMENT

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A – (5 × 4 = 20 marks)

Answer any FIVE of the following questions.

1. Classification of Trade.
వర్తకము యొక్క వర్గీకరణ.
2. MNC
MNC
3. Memorandum of Association.
కంపెనీ స్థాపన పత్రం.
4. Levels of Management.
నిర్వహణ యొక్క స్థాయిలు.
5. Demerits of Planning.
ప్రణాళికీకరణ యొక్క దోషాలు.
6. Scope of Business.
వ్యాపారము యొక్క పరిధి.
7. Advantages of Sole proprietorship.
సొంతవ్యాపారము యొక్క ప్రయోజనాలు.
8. Partnership Deed.
భాగస్వామ్య ఒప్పందము.

SECTION B – (5 × 10 = 50 marks)

Answer the following questions.

9. (a) What are the factors which are influencing the choice of suitable form of organisation?

సరి అయిన వ్యవస్థను ఎంచుకొనుటలో ప్రభావితము చేయు కారకములెవి?

Or

- (b) What are the features and functions of Business?

వ్యాపారము యొక్క లక్షణాలు మరియు విధులెవి?

10. (a) What are the advantages of Joint Stock Company?

జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీ యొక్క ఉపయోగాలెవి?

Or

- (b) Distinguish between Private Limited Company and Public Limited Company.

ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కంపెనీ మరియు పబ్లిక్ లిమిటెడ్ కంపెనీల మధ్య విభేదించండి.

11. (a) What is meant by prospects? What are its contents?

పరిచయ పత్రమనగానేమి? అందలి అంశాలెవి?

Or

- (b) Explain in detail about the contents of Articles of Association.

కంపెనీ నియమావళినందలి అంశాలు గురించి సోదాహరణంగా వివరించండి.

12. (a) Define 'Management'. What are the Characteristics of Management?

'నిర్వహణ'ను నిర్వచింపుము. నిర్వహణ యొక్క లక్షణాలెవి?

Or

- (b) Distinguish between Administration and Management.

పరిపాలన మరియు నిర్వహణల మధ్య విభేదించండి.

13. (a) Define 'Planning'. Outline the merits of planning.

'ప్రణాళికీకరణ'ను నిర్వచింపుము. ప్రణాళికీకరణ గుణాలను తెలుపుము.

Or

- (b) Outline the various functions of Management.

నిర్వహణ యొక్క వివిధ విధులను గురించి తెలుపుము.

(108BCO21)

B.A./B.Com. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY 2024.

First Semester

Computer Applications

INFORMATION TECHNOLOGY

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A – (5 × 4 = 20 marks)

Answer any FIVE questions.

1. Differentiate between Communicational Software and Open Source Software.
Communicational Software మరియు Open Source Software మధ్య తేడాలు.
2. Use of cache memory.
Cache మెమోరి ఉపయోగం.
3. Limitations of computer.
కంప్యూటర్ యొక్క పరిమితులు.
4. Definition and uses of computer.
కంప్యూటర్ యొక్క నిర్వచనం మరియు ఉపయోగాలు.
5. Uses of Excel.
Excel యొక్క ఉపయోగాలు.
6. How to create a chart in Excel?
Excel లో chart లను ఎలా రూపొందిస్తారు?
7. Use of Find and Replace options.
Find మరియు Replace option యొక్క ఉపయోగం.
8. How to apply page numbers in document?
Document లో page నంబర్లను ఎలా apply చేస్తారు?
9. Slide Show view.
స్లైడు షో view.
10. Procedure to insert and delete slides.
Slide లు insert మరియు delete చేయు పద్ధతి.

SECTION B – (5 × 10 = 50 marks)

Answer any FIVE questions.

11. Explain classification of programming languages.
Programming language ల యొక్క వర్గీకరణలను వివరించండి.
  12. What are the different types of memories?
వివిధ రకములైన మెమోరీలు అనగానేమి?
  13. Explain generations of computer.
కంప్యూటరు యొక్క తరాలను వివరించండి.
  14. What are input and output devices?
Input మరియు output పరికరములు అనగానేమి?
  15. Write a procedure to Create, Opening and Saving, modifying text in Excel Work Sheet.
Excel Work Sheet ను రూపొందించు, Opening మరియు Save, text ని modify చేయు పద్ధతులను వ్రాయండి.
  16. What are different functions available in Excel?
Excel లో లభ్యమయ్యే వివిధ రకములైన function లు ఏమిటి?
  17. What is Mail merge? Explain creation of a Mail merge.
Mail merge అనగానేమి? Mail merge ని తయారు చేయుటను వివరించండి.
  18. Explain different tool bars in MS-Word Window.
MS-Word Window లో గల వివిధ Tool bar లను వివరించండి.
  19. What are the features of PowerPoint?
PowerPoint యొక్క feature లు అనగానేమి?
  20. How to Insert music and other Objects in presentation?
Presentation లో music మరియు ఇతర Object లను ఎలా Insert చేయగలరు?
-